

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/291/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8813203618
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8813203618.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Daniely Babinovej a Mgr. Miloša Koleka právnej veci žalobcu CD Consulting s.r.o., Politických vězňů 1272/21, Nové Město, Praha 1, Česká republika, zastúpeného Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, Bratislava proti žalovanej I. R., nar. X.X.XXXX, bytom R. nad U., C. D. XXX/XX, o zaplatenie 276,- Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou z 10.3.2015 č. k. 4C/447/2013-122 jednohlasne takto

rozhodol:

Pripúšťa späťvzatie žaloby o zaplatenie zmenkového úroku 0,19 % denne, v tejto časti rozsudok zrušuje a konanie zastavuje.

V prevyšujúcej časti rozsudok potvrdzuje.

Nepriznáva účastníkom náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol a žalovanej náhradu trov konania nepriznal.

V dôvodoch rozhodnutia prvostupňový súd poukázal na to, že predmetom konania je spor zo zmenky, keď zmenka, ktorú žalobca pripojil k návrhu bola vystavená ako zabezpečovací prostriedok z poskytnutého úveru, ktorý má povahu spotrebiteľského úveru. Pôvodne bola zmenka vystavená spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o., ktorá ju následne indosovala na žalobcu ako zahraničnú právnickú osobu. Zdôraznil, že zmluva o úvere zo dňa 22.9.2010, ktorá bola uzatvorená medzi veriteľom a žalovanou bola zmluvou spotrebiteľskou. Preto považoval právny vzťah, ktorý vznikol medzi spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o., a žalovanou za vzťah spotrebiteľský a na tento vzťah aplikoval ustanovenia spotrebiteľského práva. Povaha uvedeného právneho vzťahu sa nezmenila ani postúpením zmenky. Napriek tomu, že žalovaná v konaní výslovne nenamietala, že zmenka je neplatná, súd skúmal jej platnosť, pretože mal za to, že princíp - právo patrím bdelym - v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa. Zdôraznil, že na túto vec sa vzťahuje viacero právnych predpisov, a to Občiansky zákonník, Zákon o ochrane spotrebiteľa, Zákon o spotrebiteľských úveroch, či Zákon o zmenkách, pričom je nepochybné, že vzhľadom na rozsiahlosť a dynamickosť právnej úpravy spotrebiteľ nemôže dokonale poznať každý z vyššie uvedených zákonov. Neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti mu nemôže byť na ujmu. Úverovú zmluvu, na zabezpečenie ktorej bola vystavená predmetná zmenka tak posudzoval v zmysle zákona č. 129/2010 Zb.. Súd prvého stupňa zastáva názor, že spotrebiteľovi sa musí poskytnúť ochrana pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami aj v prípade, ak sa uplatňuje právo zo zmenky. Stále je totiž potrebné aplikovať čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS a chrániť spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Vychádzajúc z tohto princípu

preto pri kolízii zmenkového práva zo spotrebiteľskými právami žalovaného musí mať prednosť ochrana práv spotrebiteľa. V tomto prípade dohodu o vyplňovacom práve zmenky súd vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku s poukazom na § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Ak je zmenka vydaná v rozpore so zákonom, v danom prípade so Zákom o spotrebiteľskom úvere, je neplatná v zmysle § 39 OZ, keďže aj pre zmenku platia všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka v platnosti právnych úkonov. Úverová zmluva v danom prípade vznikla po 2.4.2010, a to za účinnosti zákona č. 129/2010 Zb.. Podľa § 17 ods. 3 tohto zákona v súvislosti s poskytovaním spotrebiteľského úveru nemožno splniť dlh alebo zabezpečiť jeho splnenie zmenkou alebo šekom. S poukazom na citované zákonné ustanovenie došlo k vystaveniu zmenky v rozpore so zákonom, preto zmenka je absolútne neplatná s poukazom na § 39 OZ. Dohodu o vyplňovacom práve blankozmenky, a tým aj zmenku možno považovať za neplatnú aj v dôsledku obchádzania zákona. V danom prípade vystavením zmenky mal právny predchodca žalobcu vyhnúť sa posudzovaniu platnosti úverovej zmluvy a aplikácii Zákona o spotrebiteľských úveroch, v dôsledku čoho je, že žalovaná by veriteľovi mala vrátiť len sumu poskytnutého úveru pre nedodržanie obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Takýto postup žalobcu však nemôže požívať právnu ochranu, ako to vyplýva z § 3 ods. 1 OZ, keďže žalobca si uplatnil právo výslovne zo zmenky. Súd ju považoval za neplatnú, žalobu preto zamietol.

O trovách konania účastníkov rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p..

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, ktorý navrhol rozsudok zmeniť tak, aby jeho návrhu bolo vyhovené. Tvrdí, že v prejednávanej veci došlo zo strany súdu jeho konaním a rozhodnutím k porušeniu práva EÚ, konkrétne k porušeniu čl. 4, 5 a 7 Nariadenia Rady ES č. 861/2007. Súd prvého stupňa predvolal strany doručením listiny predvolanie na pojednávanie. Tvrdí, že súd nemohol nariadiť pojednávanie. Na rozhodnutie o nariadení pojednávania neboli splnené podmienky nariadenia. Pojednávanie nemožno uskutočniť za účelom zisťovania doplňujúcich informácií od účastníkov konania, doplnenia skutkových tvrdení, doplnenia dôkazov, pretože na tento účel slúži procesný prostriedok upravený v čl. 7 ods. 1 písm. a/ Nariadenia. Pojednávanie nemožno nariadiť podľa nariadenia, ak súd hodlá vykonávať iné právne posúdenia alebo ak súd neschvaľuje materiálne vyjadrenie práva EÚ prejavujúce sa v zostavení prílohy č. III. nariadenia. V podmienkach SR rozhoduje súd o nariadení pojednávania formou uznesenia. Súd žiadne rozhodnutie o nariadení pojednávania nevydal a nedoručil ho stranám ako to určuje § 45 O.s.p.. Súd uvádza, že vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s úverovou zmluvou a ďalšími dôkazmi. Žalobca a ani žalovaný však dokazovanie úverovou zmluvou a ďalšími listinami nenavrhl, čo je tiež v rozpore s § 120 O.s.p.. V danej veci súd mohol a mal rozhodnúť o práve na úhradu zmenkovej sumy a príslušenstva len z predloženej zmenky. Z uskutočnených prednesov sporových strán počas písomnej fázy konania a vykonaného dokazovania vedeného na základe návrhov sporových strán nevyplývala potreba vykonať ďalšie nenavrnuté dôkazy. Žalovaný mohol na základe čl. 5 ods. 3 a ods. 6 nariadenia vzniesť námietky voči zmenke, ak tak však neurobil, musia byť akékoľvek iné námietky odmietnuté. Súd vychádzal pri vydávaní rozhodnutia z podľa neho nesporných skutočností. Súd za nesporné považoval to, že žalovaný so spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o., uzatvorili zmluvu o úvere, že zmenka je zabezpečovacou zmenkou a že žalovaný uzatvoril zmluvu o úvere ako spotrebiteľ. Uvedené údajne nesporné skutočnosti však neboli tvrdením ani jedného z účastníkov konania. Súd tieto vyabstrahoval z dokazovania, ktoré si sám navrhol. Takéto skutočnosti nemožno považovať za nesporné. Žalovaný ani žalobca sa k týmto skutočnostiam nevyjadrili, preto neexistuje spôsob, akým by súd mohol dospieť k nespornosti týchto skutočností. Súd dospel k rozhodnutiu na základe aplikácie nesprávnych právnych predpisov, ako aj nesprávnej interpretácii príslušných právnych predpisov a práva. Zdôrazňuje, že zmenka je samostatným abstraktným záväzkom neakcesorickej povahy. Nemožno ju spájať, či podmieňovať inými okolnosťami než sú na zmenke uvedené. Prvostupňový súd sa aplikáciou príslušných ustanovení o zmenke upravených zákonom č. 191/1950 nezaoberal a ignoroval predmet sporu. Je síce prípustné za určitých okolností uplatňovať tzv. kauzálne námietky voči žalobcovi, avšak námietka musí byť vznesená zo strany žalovaného a predovšetkým žalovaný v tejto situácii nesie dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení. Nie je prípustné, aby túto úlohu a iniciatívu na seba prevzal súd a suploval aktivity žalovaného. Následkom toho bolo nesprávne rozhodnutie vo veci. Súd porušil poučovaciu povinnosť prekročením § 5 ods. 1 O.s.p., porušil ustanovenia o vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov, prihliadol na skutočnosti a dôkazy, na ktoré nebolo možné prihliadnuť, pretože nemali byť v sporovom konaní vedenom podľa nariadenia vykonané bez návrhu. Uvádza, že kauzálne námietky sú po indosovaní v zásade neprípustné. Zmluvný vzťah medzi žalovaným a remitentom je po indosovaní irelevantný. Navyše žalobcovi nie je známy obsah údajného zmluvného záväzku. Vzhľadom na úplnú

samostatnosť, oddelenosť, nezávislosť zmenkového záväzku nie je možné hovoriť o tom, že zmenka je zmenkou podľa Zákona o spotrebných úveroch a že tomuto zákonu odporuje. Zmenka uplatnená v tomto konaní má všetky zákonom predpísané náležitosti, ide o platnú zmenku. Uplatnený nárok žalobcu je tak v celom rozsahu dôvodný. Navyše žalovaný vo svojej odpovedi uplatnený nárok zo zmenky uznal. Rozhodnutie súdu prvého stupňa je extrémne prekvapivým rozhodnutím. Žalovaný tým, že uznal uplatnený nárok prejavil svoju vôľu, že nemá záujem o ochranu pred uplatneným nárokom. Nie je prípustné, aby súd napriek prejavenej vôli žalovaného tomuto nanútil obranu, o ktorú tento účastník nielenže nestojí, ale prezentuje stanoviská, ktoré sú v priamom rozpore so súdom aplikovanou obranou. Tvrdí tiež, že pôvod informácie prvostupňového súdu o existencii pripomienky Európskej komisii k veci C-558/13 je pochybný. Prvostupňový súd nie je a nebol účastníkom tohto prejudiciálneho konania. Zároveň pripomienka Európskej komisie nie je verejne dostupná. Pripomienka Európskej komisie taktiež nie je súčasťou súdneho spisu v konkrétnej veci. Súd odôvodnenie rozhodnutia založil na argumentácii, ktorú získal z neznámeho a neverejného zdroja, čo je v právnom štáte neprípustné. Poukazuje tiež na rozhodovaciu činnosť súdov SR vo vzťahu k danej problematike. V zmysle uvádzaných dôvodov žalobca navrhol podanému odvolaniu vyhovieť.

Odvolačný súd preskúmal rozsudok v zmysle zásad vyjadrených v § 212 ods. 1, 2 O.s.p. spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie opodstatnené nie je.

V štádiu odvolacieho konania žalobca písomným podaním zo dňa 21.12.2015 vzal späť sčasti žalobný návrh. Žalobca vzal späť návrh na začatie konania, a to v rozsahu zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne, v časti uplatneného zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne, čím si žalobca uplatňuje v tomto konaní len zmenkový úrok vo výške 0,06 % denne.

Žalovaná sa k čiastočnému späťvzatiu žaloby zo strany žalobcu nevyjadřila.

Vzhľadom na takto realizovaný dispozičný úkon zo strany žalobcu, odvolačný súd podľa § 208 O.s.p. rozhodol o pripustení späťvzatia časti návrhu na začatie konania o zaplatenie zmenkového úroku vo výške nad 0,19 % denne, v tejto časti zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a konanie zastavil.

Pokiaľ ide o vec samú, nie je možné stotožniť sa s argumentáciu spochybňujúcou postup súdu pri vykonávaní dôkazov. V prejednanom spore predmetom konania je nárok vyplývajúci zo zmenky indosovanej na žalobcu sídliaceho v Českej republike, ktorý následne svoje práva vyplývajúce zo zmenky uplatňuje pred súdom Slovenskej republiky v rámci európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu upraveného Nariadením Európskeho parlamentu a Rady č. 861/2007 z 11.7.2007. Článok 4 Nariadenia upravuje zjednodušený a v zásade písomný spôsob vedenia konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu s cieľom zjednodušenia prístupu k spravodlivosti. Žalobca začne konanie vyplnením príslušného tlačiva a jeho zaslaním na súd. Pokiaľ by súd nemal na základe vyplneného tlačiva k dispozícii všetky potrebné dôkazy pre rozhodnutie vo veci, môže žalobcu vyzvať k doplneniu tlačiva a na iné úkony tiež použitím príslušného tlačiva. Znenie Čl. 4 Nariadenia môže vzbudiť dojem, že súd nemá k dispozícii iné dôkazné prostriedky ako príslušné tlačivá a v zásade nemá možnosť oboznámiť sa s inými písomnými dôkazmi, napr. so spotrebiteľskou zmluvou. Takýto výklad je ale nesprávny. Cieľom Nariadenia č. 861/2007 totiž nie je obmedziť sudcov pri zadovážení si dôkazov potrebných pre rozhodnutie vo veci, ale umožniť im využívanie technických a iných prostriedkov v záujme toho, aby dokazovanie prebehlo čo najjednoduchším a najmenej zaťažujúcim spôsobom. Z Čl. 8 a 9 uvedeného nariadenia jednoznačne vyplýva, že aj v konaniach s malou hodnotou sporu je zachovaná možnosť sudcu vykonávať potrebné dokazovanie a nariadiť ústne pojednávanie pokiaľ to považuje za potrebné. Zjednodušená forma konania podľa tohto nariadenia je preto plne zlučiteľná s judikatúrou Súdného dvora, ktorá prikazuje sudcom ex offio prihliadať na nekalosť zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách. Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi za predpokladu ak nie je ustanovené inak procesným právom členského štátu v ktorom sa konanie vedie, čo priamo vyplýva v Čl. 19 Nariadenia č. 861/2007.

Občiansky súdny poriadok ako základný procesný predpis platný na území Slovenska v ustanovení § 120 upravuje dôkaznú povinnosť. Ustanovenie § 120 ods. 1 O.s.p. umožňuje súdu výnimočne vykonať aj iné dôkazy ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. V danom prípade žalobcom predložená zmenka má svoj základ v dohode o vyplňovacom práve zmenky

obsiahnutej vo všeobecných úverových podmienkach právneho predchodcu žalobcu. Za takejto situácie súd prvého stupňa musel z úradnej povinnosti skúmať, či medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným došlo k uzatvoreniu zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo nie.

V zmluve o úvere zo dňa 22.9.2010 (č. I. 109 spisu) okrem údajov potrebných na identifikáciu žalovaného (meno a priezvisko, bydlisko, dátum narodenia, rodné číslo a číslo občianskeho preukazu), iné údaje uvedené nie sú. Z iných konaní je známe, že právny predchodca žalobcu subjekty podnikajúce, resp. vykonávajúce činnosť na základe iného ako živnostenského oprávnenia špecifikuje v zmluvách o úvere aj ich obchodným menom a prideleným identifikačným číslom. Preto záver o spotrebiteľskom charaktere zmluvy o úvere má oporu vo vykonanom dokazovaní.

Špeciálna úprava spotrebiteľského úveru v čase uzatvorenia zmluvy bola obsiahnutá v zákone č. 129/2010 Zb.. Tento právny predpis v ustanovení § 1 ods. 2 definuje spotrebiteľský úver na účely tohto zákona ako dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Veriteľom v zmysle § 2 písm. b/ citovaného zákona je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti a spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej je ponúkaný alebo bol ponúknutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania (§ 2 písm. a/ citovaného zákona)

Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred prepravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Úver poskytnutý právnym predchodcom žalobcu túto charakteristiku spĺňa. Právny predchodca žalobcu mal v predmete svojej činnosti poskytovať úverov a v priebehu odvolacieho konania nebolo preukázané, aby úver poskytol žalovanému za účelom výkonu obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. S prihliadnutím na možný výskyt zastierania skutočného účelu uzatvorenia zmluvy má v prípade pochybnosti dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ, resp. jeho právny nástupca. Existujúce pochybnosti treba odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že nespotebiteľský charakter musí byť preukázaný bezpečne spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Bezpečným preukázaním nemôže v žiadnom prípade byť len všeobecný nič nehovoriaci údaj o poskytnutí úveru na výkon povolania, zamestnania, resp. podnikania, ktorý neposkytuje odpoveď na otázku, aký konkrétny súvis má výkon povolania, zamestnania, resp. podnikateľská činnosť s uzatvorením konkrétnej zmluvy a či dlžník pri uzatváraní zmluvy skutočne konal v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

Správnym nie je ani tvrdenie, podľa ktorého pri rozhodovaní o uplatnenom nároku sa malo vychádzať jedine z predloženej zmenky predstavujúcej samostatný abstraktný záväzok neakcesorickej povahy. Smernica Rady č. 87/102/EHS z 22.12.1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru nezakazuje používanie zmienek v spotrebiteľských zmluvách, ale zo znenia Čl. 10 jednoznačne vyplýva, že členské štáty môžu povoliť ich používanie v spotrebiteľských zmluvách iba vtedy, ak zároveň zabezpečia vhodnú ochranu spotrebiteľa v takýchto situáciách. Pojem vhodnej ochrany spotrebiteľa treba vykladať so zreteľom na Čl. 14 uvedenej smernice, ktorá zakazuje znížiť štandard ochrany spotrebiteľa. Vhodnú ochranu spotrebiteľa je preto potrebné chápať ako celkový právny rámec ochrany spotrebiteľa vyplývajúci z predpisov práva únie a judikatúry Súdneho dvora zahŕňajúci aj povinnosť vnútroštátnych súdov ex offo skúmať nekalosť zmluvných podmienok. Hlavným rizikovým prvkom z pohľadu ochrany spotrebiteľa je abstraktný charakter zmenky, ktorý nepripúšťa, aby súd pri uplatňovaní zmenky prihliadal na kauzu pôvodného právneho vzťahu, t.j. aby hodnotil pôvodnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere a skúmal, či táto obsahuje nekalé zmluvné podmienky. Spotrebiteľ takisto nemá oprávnenie robiť voči majiteľovi zmenky námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k predošlému majiteľovi, t.j. veriteľovi ktorý poskytol pôvodný spotrebiteľský úver. Rešpektovanie abstraktného charakteru zmenky je neprijateľné vo svetle judikatúry Súdneho dvora. Súdný dvor už totiž vyslovil všeobecnú zásadu, v zmysle ktorej špecifiká súdneho konania, ktoré prebieha v rámci vnútroštátneho práva medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom nemôžu predstavovať skutočnosť spôsobilú ovplyvniť právnu ochranu, ktorá podľa ustanovení Smernice Rady č. 93/13/EHS spotrebiteľovi musí byť poskytnutá, čo potvrdzuje aj Čl. 14 Smernice Rady č. 87/102/EHS. Ak totiž pri vymáhaní dlžnej sumy z indosovanej zmenky

vnútroštátny súd vôbec nemá možnosť hodnotiť obsah spotrebiteľskej zmluvy a rozhodnúť o nekalosti niektorých zmluvných podmienok, ide o zníženie právnej ochrany prináležiacej spotrebiteľovi a o porušenie zásady efektivity. V takomto právnom režime je totiž nemožné alebo minimálne neprimerane ťažké, aby sa spotrebiteľ domohol ochrany svojich práv, keďže v konaní o vymáhaní pohľadávky nie je možné skúmať nekalosť zmluvných podmienok. Spotrebiteľovi samozrejme aj v takejto situácii ostáva možnosť uspokojiť veriteľa (nadobúdateľa indosovanej zmenky) a následne ho žalovať o náhradu škody, ale v zmysle ustanovenia § 17 zákona č. 191/1950 Zb., by spotrebiteľ musel v takomto prípade dokázať, že nadobúdateľ zmenky konal vedome na škodu dlžníka. Dokázať takúto skutočnosť samozrejme nie je nemožné, avšak dokazovanie tejto skutočnosti neprimerane sťažuje situáciu spotrebiteľa. Navyše je zrejmé, že takáto požiadavka nie je v súlade s právom únie, keďže ochrana spotrebiteľa v zásade nie je závislá od zavinenia veriteľa.

Abstraktný charakter zmenky bol spochybnený už v ustanovení § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z.. Podľa tohto ustanovenia v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške max. 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

Vyššie uvedené ustanovenie teda výslovne zakazovalo splniť dlh zmenkou alebo šekom. Výnimku tvorila len zabezpečovacia zmenka so zákonnými limitmi obmedzujúcimi výšku zmenkovej sumy. Právny predchodca žalobcu zákonný limit zmenkovej sumy nerešpektoval. Zároveň v zmysle zákona č. 129/2010 Zb. (§ 17 ods. 3) v súvislosti s poskytovaním spotrebiteľského úveru nemožno splniť dlh alebo zabezpečiť jeho splnenie zmenkou alebo šekom.

Zmenka vystavená v rozpore s právnym predpisom predstavuje neplatný právny úkon podľa ust. § 39 Občianskeho zákonníka.

Pokiaľ ide o dohodu o vyplňovacom práve zmenky, táto ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o dôsledkoch vystavenia zmenky pre spotrebiteľa. Z uzatvorenej dohody žiadne informácie o dôsledkoch vystavenia zmenky pre žalovaného nevyplyvajú. Žalobca a ani jeho právny predchodca sa svojej zodpovednosti za uzatvorenie neprijateľnej zmluvnej podmienky nemôžu zbaviť ani poukazom na princíp „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedľuje) uplatnením jeho dôsledkov v neprospech žalovaného. Kým rešpektovanie tohto princípu v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa treba vyžadovať v najvyššej možnej miere, jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne, ak to budú odôvodňovať konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov realite praktického života, a teda aj zdravému rozumu odporuje požiadavka na podrobné znalosti právnych predpisov zo strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovať v tejto oblasti mu nemôže byť na ujmu.

Okrem toho vystavením zmenky v rozsahu nad zákonom povolený limit, vzhľadom na povahu tohto cenného papiera, si žalovaný bez akýchkoľvek pochybností zhoršil svoje zmluvné postavenie. V tejto súvislosti je právne významné ustanovenie § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Dojednanie o zmenke nezohľadňujúce právne predpisy na ochranu spotrebiteľa odporuje ustanoveniu § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, a preto je absolútne neplatné podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka.

So zreteľom na všetky uvádzané dôvody tak odvolací súd rozsudok v prevyšujúcej časti ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.).

O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1, 2 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. Žalobca vzhľadom na výsledok odvolacieho konania nemá právo na náhradu trov a žalovanej trovy konania nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.